

СТАНОВИЩЕ

По процедура за придобиване на
образователна и научна степен
„Доктор“
Професионално направление 8.2

Тема: **„КОМПОЗИЦИЯ И ПЛАСТИЧЕН ЕЗИК В ТВОРЧЕСТВОТО НА ЛЮБОМИР ДАЛЧЕВ“**

на Огнян Неделчев Христов,
докторант към катедра „Изкуствознание“, ФИИ, НХА,
научен ръководител: проф. д-р Красимира Коева

от проф. д-р Бисера Вълева, СУ „Св. Кл. Охридски“

1. Дисертационният труд на Огнян Христов, представен за становище, се състои от следните части: Увод, Биография, Композиция и пластичен език, Анализ, Изводи, Заключение, Приноси на дисертационния труд и Библиография. Общият обем на труда е 403 страници. Неотменна част от изследването са трите приложения с репродукции, анкети, архивни материали. Те, според изискванията на академичното писане, са извън общото книжно тяло, но са база за тезите на изследването. Трудът съдържа необходимите елементи на докторска дисертация. Библиографията се състои от 48 заглавия на кирилица (български и руски), 3 заглавия на латиница (френски език), 135 статии от периодични издания, 8 интернет източници, 3бр. филми и репортажи.

2. Предметът, целта и задачата на труда отделени в Увода са обосновани и свързани със същината на изследването. Конкретни задачи (подцели), които докторантът си поставя, също са прецизирани в тази част.

3. Обектът на изследователския интерес в труда на Огнян Христов са множеството примери на монументални композиции на Любомир Далчев (еднофигурни и многофигурни), релефи, малка пластика, други произведения от

обемното му творчество и тяхната пластична интерпретация. За докторанта съвременният и цялостен поглед върху творчеството на Любомир Далчев е необходим „тъй като той е един от значимите и определящи фактори за развитието на българската скулптура“. Детайлното му изследване е и повод за обобщение на различни хронологични тенденции в развитието на монументалната скулптура в България за продължителен и динамичен исторически период.

4. Акцентът и фокус на дисертационния труд на Огнян Христов е пространният текст от стр. 82 до стр. 341. Интересен е смисловият ракурс към детайлно представяните произведения на Л. Далчев – от първите му скулптурни работи (1933г.), през анализа на композиционния (скулптурен) и архитектурен синтез в съдебните палати в Русе и София, творческата му активност през 50-те и 60-те години на XX в., както и архитектурно-скулптурните композиции на автора до напускането му на България през 1979г. Прави впечатление, че докторантът не се задоволява да отбелязва различни исторически и визуални факти, а се стреми да проследи творчески тенденции и последващите ги пластични интерпретации. Стойностен е анализът, който той прави въз основа на паметниците на Л. Далчев през 70-те години („Паметник на три поколения“, гр. Перушица; „Майките срещу войната“, Външно министерство, Гарнизонно стрелбище; „Паметник на победата“, гр. Хасково; „За свободата“, гр. София) и особено акцентирането върху скулптурните групи от ансамбъла на Галерията на открито, които през годините са обект на много анализи, но авторовата позиция на Огнян Христов е подчертано персонална и задълбочена. Във всички представени произведения, освен наличния детайлен анализ на формалните елементи, докторантът прави критически обобщения и изводи, които отнася към цялостната творческа линия и възгледи на художника. Това специално внимание се забелязва при анализа на интервютата – там докторантът разкрива нюанси във вижданията на Далчев, както и философско-артистичната му позиция за пластичната интерпретация като овеществяване на философията на емоциите и възприятията на артиста. Качество на изследването е вниманието, с което са изучавани архивните материали съобразно поставените изследователски задачи и прецизирането на информацията. Също така впечатлява подборът на множеството литературни източници.

5. В труда са приложени няколко вида анализ, които са логични и пряко свързани с развитието на основните авторски тези. Методологията на изследването включва: исторически метод, биографичен, систематизирано организиране на информацията, сравнителен и съпоставителен анализ. Структурата на текста предполага честото прилагане на сравнителния анализ. Той е наложителен както като фокус върху развитието на персоналния визуален език на автора, така и в съотнасянето към общите тенденции в етапите на българското и световно изкуство, които повлияват формирането на този визуален език.

6. Приносите на дисертационния труд са обособени на стр. 387- 388. Откроява се този, който е фокусиран върху подробния анализ на произведенията на Л. Далчев, в направеното разделение от докторанта на условни творчески периоди, в които са характеризирани и обобщени темите, сюжетите и персонажите в множеството реализации на автора. От съществено значение е отбелязаният принос 4, в който е представена в цялост творческата биография на художника „като са коригирани и изяснени съществени факти и събития от живота и творчеството му“. Приносен е и направеният обемен снимков материал на произведенията на Любомир Далчев. Докторантът отбелязва за произведенията, „които е невъзможно да бъдат представени в актуалното си състояние към днешна дата са представени в архивни снимки и материали“, което е важно за цялостното презентиране и запознаване с творчеството на автора.

7. Авторефератът принципно отразява всички основни идеи в цялостния текст.

8. Към труда могат да се отправят някои препоръки. Той би спечелил ако разделът „Биография“ отиде към приложенията, а фокусът на текста бъде върху заявения в заглавието предмет на изследване. Структурата на труда би била по-ясна ако се съкратят някои части от „Композиция“ и „Пластичен език“. Има нужда от финална редакторска намеса, тъй като на места се срещат различни технически и

пунктуационни пропуски. Тези бележки не омаловажават работата на докторанта, а са насочени към по-добрата бъдеща реализация на труда.

9. Анализите и изводите от него биха били от полза в академичната подготовка на студенти от различни специалности свързани с проблемите на историята и теорията на изкуството у нас през XX век. Обемните и детайлни приложения са добра основа за бъдеща реализация на труда в самостоятелно книжно тяло.

10. Заключение

Въз основа на изследването и анализите в представения труд „КОМПОЗИЦИЯ И ПЛАСТИЧЕН ЕЗИК В ТВОРЧЕСТВОТО НА ЛЮБОМИР ДАЛЧЕВ“, както и оценката ми относно приносите и изчерпателните приложения, имам основание да смятам, че трудът има необходимите качества на дисертационен и да предложи на научното жури да присъди на Огнян Неделчев Христов образователната и научна степен „доктор“.

проф. д-р Бисера Вълева,
СУ, „Св. Климент Охридски“,
ФНОИ, катедра “Визуални изкуства“

05.10.2021г.